

[Justitsministeren.]

gerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om sundhedskontrol med planteskoleplanter.

Valgt blev: *Chr. Thomsen, Bladt, Ditlevsen, Lund Jensen, Aage Knudsen, Carl Petersen, P. A. Rasmussen, Slipsager, Kristian Kristensen, Henry Hansen, Foged, Heick, Justesen, Peter Larsen, Adam Møller, Clausen (Olufskjær) og Poul Claussen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om fordelingen af visse fra udlandet modtagne erstatninger.

Valgt blev: *Frode Jakobsen, Dupont, Francke, Andreas Hansen, Kolbjørn, K. Axel Nielsen, Poul Nilsson, Baumsgaard, Niels Andersen, Helga Pedersen, Jens Chr. Christensen, N. Chr. Christensen, Per Federspiel, Kryger, Thestrup, Ole Bjørn Kraft og Aksel Møller.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m.

(Første behandling findes i tidenden sp. 726, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 209).

Der var stillet 25 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Hans Knudsen): Der foreligger en meget udførlig, trykt betænkning fra det udvalg, som nu gennem 13 møder har behandlet forslaget til den ny ligningslov, og jeg kan som udvalgets ordfører stort set henholde mig til denne betænkningens temmelig udførlige redegørelse for de mange foreliggende ændringsforslag og underændringsforslag og i øvrigt kun beskæftige mig med de mest betydningsfulde af disse.

Der er i betænkningen stillet i alt 23 ændringsforslag og 2 underændringsforslag; heraf er de 22 ændringsforslag stillet af den højtærede finansminister og tiltrådt af udvalget. De to underændringsforslag, nr. 6 og nr. 13, er stillet til henholdsvis ændringsforslag nr. 5 og ændringsforslag nr. 12.

I underændringsforslag nr. 6 foreslår venstres og de konservatives medlemmer af udvalget, at det af ministeren foreslåede 200 kr.s fradrag for renteindtægter forhøjes til 500 kr. Underændringsforslag nr. 13 går ligesom ændringsforslag nr. 12 ud på en ændring af lovforslagets § 30, der omhandler fradrag for aftægts- og underholdsydelser. Jeg finder ikke anledning til at redegøre nærmere for disse to underændringsforslag, idet jeg går ud fra, at mindretallets ordførere selv vil gøre det. På begge de to områder følger udvalgets øvrige medlemmer ministerens ændringsforslag og indstiller de to underændringsforslag til forkastelse.

Endvidere har mindretallet meddelt, at det ikke vil stemme for lovforslagets §§ 28 og 32, og det samme mindretal har stillet ændringsforslag nr. 18, hvorefter lovforslagets § 38 helt skal udgå. Også dette vil jeg overlade til mindretallets ordførere nærmere at redegøre for.

Jeg kan på udvalgsflertallets vegne indstille underændringsforslagene og ændringsforslag nr. 18 til forkastelse og samtlige af den højtærede finansminister stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Mere finder jeg ikke anledning til at sige som udvalgets ordfører, men som mit partis ordfører vil jeg gerne knytte nogle bemærkninger til den omstændighed, at der her foreligger ændringsforslag, som er noget mere omfattende end sædvanlig ved ligningslovsforslagets anden behandling.

Allerede ved førstebehandlingen fremgik det klart af debatten, at to af folketingets

[Hans Knudsen.]

partier var særlig modvilligt stemt over for ligningslovsforslagets to første afsnit, skønt de ikke indeholdt mere eller andet, end hvad vi tidligere har været præsenteret for, og hvad vi har haft lejlighed til at diskutere i skattereformudvalget. Jeg kan vist sige det sådan, at det ikke først og fremmest var afsnittenes indhold, man kritiserede, men mere dette, at disse afsnit var taget med i ligningslovsforslaget, som skulle gennemføres hurtigt. Under udvalgsarbejdet viste det sig straks fra starten, at der kunne opnås i hvert fald nogenlunde enighed om forslagens afsnit III, hvis den højtærede finansminister så var rede til at lade afsnit I og afsnit II udgå. Ved en forhandling mellem udvalget og ministeren erklærede denne sig villig til, ikke at lade de to afsnit falde, men at foretage en opdeling af forslaget på den måde, at man gennemførte ligningslovsforslagets afsnit III nu i december, medens finansministeren så ville genfremsætte de to andre afsnit i et særligt lovforslag eller i særlige lovforslag, som udvalget kunne arbejde videre med efter juleferien.

En sådan ordning kan vi ikke have noget at indvende imod, særlig ikke da lovforslagets afsnit III i det væsentlige indeholder de ting, der er hastesager, fordi de har betydning for det ligningsarbejde, der skal i gang nu til nytår, medens afsnit I og II indeholder regler, som nok vil få betydning for beskatningen af de indkomster, skatteyderne får i 1958, men som for selve ligningsarbejdet først vil få betydning det følgende skatteår. Derfor kan der rent sagligt ikke indvendes noget imod, at afsnit I og II først gennemføres kort efter nytår. Jeg går derfor ud fra, at den højtærede finansminister nu snarest muligt genfremsætter de to afsnit i særlige lovforslag, og jeg håber, at oppositionen vil medvirke til deres gennemførelse, selv om det dog i hvert fald ikke vil blive afgørende for os, om den går med eller ej.

Udvalgsarbejdet har derefter kun omfattet lovforslagets afsnit III. Vi har først og fremmest været enige om at lade de paragraffer udgå, der korresponderede med de to første afsnit. Helt enighed om det resterende er der nu ikke opnået. Vi har diskuteret lovforslagets § 24 temmelig indgående. Denne paragraf omfatter beskatningen af

forsikringssselskabernes gevinster ved salg eller indfrielse af værdipapirer. Jeg vil gerne henlede opmærksomheden på det nye stk. 3 i ændringsforslag nr. 3 og på ændringsforslag nr. 10. § 24 er ændret noget for at imødekomme forsikringssselskaberne, men det afgørende for os har været, at skattefritagelse for sådanne kursgevinster kun må finde sted, når disse gevinster kommer de forsikrede til gode, og ikke, når de hensættes til disposition for selskabernes aktionærer. Dette har vi ønsket at fastholde i ændringsforslag nr. 10, men vi har imødekommet selskaberne derved, at de nugældende bestemmelser opretholdes for de to kommende skatteår, sådan at selskaberne får en rimelig tid til at indrette sig efter de nye regler, der gennemføres.

Vi har endvidere under udvalgsarbejdet indgående drøftet fradragsretten for visse ydelser, som en skatteyder påtager sig uden vederlag. I mange tilfælde er der ingen rimelig grund til, at sådanne ydelser skal være skattefri, men der findes dog en del ydelser, som går til formål, samfundet har en vis interesse i at fremme. Under hensyn hertil kan vi gå med til, at disse fradrag opretholdes, men ikke når det drejer sig om ydelser, man påtager sig over for børn, børnebørn o. s. v.

Den samme linje har vi fulgt i ændringsforslag nr. 19, som drejer sig om fradragsret for renter af gavegældsbreve. Vi er dog enige med den højtærede finansminister i, at hele spørgsmålet om den skattemæssige behandling af bidrag til videnskabelige og andre almennyttige formål bør tages op til en nærmere overvejelse.

Jeg vender mig så fra disse mere udviklede bestemmelser til de mere almene og skal fremsætte nogle bemærkninger om det ny forsørgerbegreb og om de ændringsforslag, der foreligger herom. Ændringen af forsørgerbegrebet er jo det afgørende nye i det ligningslovsforslag, vi nu skal gennemføre.

Jeg og mit parti kan kun være tilfredse med den enstemmige tilslutning, der er givet til det nye forsørgerbegreb i almindelighed. Der er også visse ændringer i ministerens oprindelige lovforslag, som hele udvalget er blevet enig med ministeren om, bl. a. dette, at også plejebørn skal kunne medføre bevarelse af forsørgerstilling; det

[Hans Knudsen.]

fremgår af ændringsforslag nr. 15. Betingelsen herfor er dog den naturlige, at vedkommende også har den faktiske forsørgelse af plejebarnet, d. v. s. at plejevederlaget ikke overstiger 125 pct. af faderens normalbidrag.

En konsekvens af det nye forsørgerbegreb, som vi jo indgående har diskuteret ved lovforslagets første behandling, er, at der tillades fradrag af alimentationsbidrag; bestemmelsen herom findes i lovforslagets § 28. Et mindretal har bebudet, at det ikke vil stemme for denne paragraf. Jeg ved godt, at der visse steder har været og vel stadig er nogen modvilje mod at gøre alimentationsbidrag fradragsberettigede. Det er sikkert ikke af skattemæssige grunde, man har denne modvilje, for der er god mening i, at bidragyderen må trække bidraget fra, når modtageren skal have det med i sin indkomstopgørelse. Jeg tror ikke, det er rigtigt at gå imod denne paragraf blot med en henvisning til, at man mener, at ugifte forældre, hvis den gennemføres, vil blive bedre stillet end familier med børn. Sagen er netop, at hvis vi ikke gennemfører § 28 og tillader fradrag af disse bidrag, kan vi komme ud for tilfælde, hvor bidragene bliver fastsat så højt, at den bidragspligtige opnår forsørgerstilling, og hvis det så drejer sig om en bidragspligtig med en temmelig stor indtægt, kan fordelene ved at blive betragtet som forsørger godt blive så stor, at den overstiger, hvad han må betale i bidrag. Dette ville efter min mening i hvert fald være helt urimeligt. Jeg synes, at man inden for venstre og det konservative folkeparti burde overveje det endnu en gang, før man stemmer imod § 28 i lovforslaget.

Jeg har meget gerne villet være med til at give visse lempelser ved overgangen fra forsørgerstilling til ikke-forsørgerstilling, navnlig for visse kategorier af enker og enkemænd; det omtalte jeg allerede ved lovforslagets første behandling. Jeg er derfor glad for, at vi gennem ændringsforslagene er nået til lempelser på visse områder. Lovforslaget indeholdt jo den bestemmelse, at man fortsat betragtes som forsørger, selv om børnene er over 18 år, når de stadig er under uddannelse og som følge deraf er under egentlig forsørgelse. Denne bestemmelse foreslås nu udvidet, så også plejebørn

kan henregnes til „børn under forsørgelse“. Vi har i udvalget været enige om ikke at gøre overgangen fra forsørgerstilling til ikke-forsørgerstilling for brat. Dertil sigter ændringsforslag nr. 16, som efter dødsfald, separation og skilsmisse giver en respit på et år, før overgang finder sted til beskatning som ikke-forsørger.

Der kunne sagtens fremsættes ønsker om endnu flere lempelser, men det nytter nu engang ikke noget, når man vil gennemføre et nyt og mere retfærdigt princip, at man allerede i starten undergraver det ved alt for mange undtagelser.

Jeg er glad for de ændringer, vi har fundet frem til, og jeg er glad for, at ministeren har været så velvillig over for disse ændringer. Ændringsforslaget om at indføre skattefritagelse for de første 200 kr., en skatteyder har i renteindtægt, er et forslag, som vi kan modtage med tilfredshed; men jeg vil gerne tilføje, at det er uden alt for overvældende begejstring. Jeg er helt enig i, at vi bør tilgodese opsparing, og det er end ikke klaret tilstrækkeligt ved et forslag som dette, men jeg er ikke alt for begejstret ved at konstatere, at det altid er lettere at få lempelser igennem for indtægter, som man ikke skal arbejde sig til direkte, end det er at få lempelser for indtægter, som virkelig er betinget af en arbejdsindsats. Også af den grund må jeg afvise underændringsforslag nr. 6 om at gå op til 500 kr. i stedet for de 200 kr., som ministeren foreslår. 200 kr. vil jeg betragte ikke alene som en opfordring til opsparing, men også som en praktisk foranstaltning for ligningsmyndighederne i deres arbejde. Jeg finder lige anledning til også at understrege, at fradraget på de 200 kr. i renteindtægter er begrænset til skatteydere med indkomster under 20 000 kr.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale samtlige de af finansministeren stillede ændringsforslag, ligesom jeg på mit partis vegne må anbefale at stemme mod underændringsforslag nr. 6 og 13 og ændringsforslag nr. 18.

Foged: Jeg vil gerne til indledning takke den højtærede finansminister for det tilsagn, udvalget har fået vedrørende arbejdsgangen med hensyn til dette lovforslag. Udvalget har til trods herfor haft mere end rigeligt

[Foged.]

arbejdsstof — selv om både afsnit I og afsnit II er gledet ud for nu at indgå i en senere drøftelse — og jeg vil gerne i lighed med, hvad der skete i udvalget, henstille til den højtærede minister, at ligningslovsforslaget fremtidig fremsættes allerede i oktober måned. Der er ikke rimelig tid til grundig drøftelse under de nu givne forhold. Udvalget har modtaget over 40 bilag, som i mange tilfælde kræver nøje studium, og som kunne give anledning til en bedre koordinering af de forskellige problemer.

Når jeg derimod ikke kan takke ministeren for særlig meget vedrørende de af ham stillede 22 ændringsforslag, skyldes dette udelukkende, at vel gav ministeren tilsagn om en rimelig tid til at gennemarbejde lovforslaget i dets helhed, men vi havde samtidig håbet, at der deri også var et tilsagn om, at man døg i enkelte tilfælde ville lytte til oppositionens ønsker. Dette har ikke været tilfældet. Alle de ændringsforslag, som har chance for at blive vedtaget her i tinget, er stillet af ministeren selv under arbejdet eller af hans parti, men hverken af venstre eller det konservative folkeparti. Vore ændringsforslag er stillet som et mindretals ændringsforslag, og der er ikke vist forhandlingsvilje på væsentlige områder — jeg skylder dog at tilføje, at ændringsforslag nr. 12 til § 30 måske var en indrømmelse til oppositionen. Det er ministerens gode ret, men jeg vil gerne understrege forholdet, for at man ikke skal få det indtryk, at nu gav ministeren tid til arbejdet og ændrede også sine forslag, så der virkelig kunne være tale om samarbejde. Ja, selv i spørgsmål, som det radikale venstre eller Danmarks retsforbund havde stor sympati for i udvalget, og som faldt sammen med oppositionens forslag, skete der en blank afvisning. Jeg tænker her på §§ 28, 30 og 38.

Den største ændring i ligningsloven drejer sig om forsørgerbegrebet. Mit parti kan stemme for denne ændring, også for ændringsforslag nr. 15, der omfatter pleje-

børns placering under dette begreb, samt for ændringsforslag nr. 16, der omfatter enker og enkemænds forhold det første år efter den ændrede familiære stilling. Vi finder det rimeligt, at der indføres en sådan overgangsbestemmelse, som i realiteten betyder en skattelettelse et år fremover.

Som allerede påpeget ved første behandling er denne ligningslov mere end nogen anden af familiepolitisk art, og det er ikke med absolut velvilje, at mit parti stemmer for de ændrede regler. Der er stadig så mange forhold af familiepolitisk art, som ikke er tilfredsstillende løst. Egentlig burde § 35, altså paragraffen om forsørgerbegrebet, have været udskudt til senere, for at den kunne have fået en meget grundigere behandling. Og nøje knyttet til denne paragraf om forsørgerpligt er jo §§ 28, 30 og 38. Efter vor opfattelse træffes der nu på disse områder afgørelser, som ikke er helt rimelige, og som formodentlig ikke kan holde i det lange løb.

Ved § 28, som mindretallet ikke ønsker at stemme for, gennemføres nu tilladelse til at fradrage alle bidrag til børn født uden for ægteskab, medens man samtidig i § 30 forbyder at oprette fradragsberettigende kontrakter med børn født inden for ægteskab og man i § 38 vanskeliggør forældres mulighed for at hjælpe deres børn til studier eller til virksomhed. I § 30 går man endog så vidt, at allerede oprettede kontrakter, der ved oprettelsen betød en skattefradragsmæssig rettighed, nu bliver uden betydning i så henseende — egentlig en bestemmelse med tilbagevirkende kraft. Venstre og de konservative foreslår da også i deres underændringsforslag, at allerede oprettede kontrakter fortsat kan have samme skattemæssige placering, medens fremtidige kommer ind under de nye bestemmelser. Helst så vi dog, at der ingen ændring skete på dette område.

§ 38 foreslår mindretallet strøget. Den tidligere ret til at fradrage alle former for renter i den skattepligtige indkomst ønsker vi bibeholdt. Enhver forkludring af dette

[Føged.]

princip vil bringe fortolkningsmæssige vanskeligheder og vil animere til alle mulige former for omgæelser. Vi mener ikke, at enkelte uheldige forhold på dette område er så graverende, at en ændring af lovgivningen bør gennemføres, rent bortset fra, at vi tror på så megen opfindsomhed hos skatteyderne, at denne regel lige så vel kan omgås som tidligere bestemmelser.

Hvis man familiepolitisk sammenligner § 28 og § 30, kan man ved et enkelt eksempel måske bedst belyse urimelighederne. Tænker vi os to skatteydere med studerende børn, vil skatteyderen med et barn født uden for ægteskab have ret til at fradrage det beløb, der ydes dette barn, medens en skatteyder, der har et barn i ægteskab, efter den nye § 30 ikke må fradrage et tilsvarende beløb. Det kan næppe være finansministerens mening at gennemføre en sådan forskelsbehandling, endda i samme lov og stående så nær op ad hinanden.

Under drøftelsen af forsørgerbegrebet er problemet vedrørende hustrufradrag også blevet berørt, og det er mit indtryk, at man i visse socialdemokratiske kredse ønsker en ændring på dette område. Venstre er ikke helt sikker på, at vi skal videre ad den vej. Hustruer, der arbejder uden for hjemmet, har efter de gældende regler ret til et fradrag på indtil 2 000 kr. i den skattepligtige indkomst. Det kniber for de hustruer, der arbejder hjemme, eventuelt i mandens virksomhed, i forretning, i fabrik eller i landbrug, at forstå denne forskelsbehandling. Ethvert arbejde må vurderes ligeligt også skattemæssigt.

Det kan derfor næppe undre den højtærede finansminister, at venstre under denne debat har fremført den tanke, at udgifter til hushjælp burde kunne fradrages. Der kan være mange årsager til netop nu at tage dette problem op til drøftelse. For det første kan man vel i almindelighed sige, at enhver lønudbetaling medvirker til at fremme beskæftigelsen. For det andet vil problemet vedrørende de store årgange meget snart kræve sin løsning. Der kommer i de næste 8 år en årlig tilgang af unge kvinder på 40 000 mod nu 25 000. Der skal skaffes beskæftigelse til disse unge, og skulle udviklingen gå i den retning, at en del af disse unge vil trænge ind på erhvervslivets

områder, vil der mangle plads for den arbejdskraft, der på denne måde bliver frigjort, da man vel næppe kan vente, at de alle kan opuges i forøget virksomhed på så kort tid.

Problemet har desuden langt videre perspektiver. Hvis skatteregler kunne fremme ansættelse af huslig hjælp, kunne antallet af pladser i vore børnehaver bedre holdes inden for rimelige grænser; i denne forbindelse kan jeg lige gøre opmærksom på, at det koster samfundet fra 2 000 til 3 000 kr. årlig at have et barn i børnehaven. Noget tilsvarende gælder andre offentlige institutioner. Som det ærede medlem hr. Carl Petersen bemærkede her i tinget for et par dage siden, bør vi næppe tilstræbe oprettelsen af for mange og for dyre aldersrenteboliger, men i stedet tilstræbe mere privat hjælp til de ældre i samfundet. Kravene til husmoderafløsere eller anden offentlig støttet hushjælp vil kunne stemmes noget ned, og de enkelte hjem, der mangler en håndsrækning, vil i stigende grad selv ordne deres forhold. Gennem de sidste 10 år er antallet af hushjælpere i landbruget faldet fra 110 000 til 45 000. Dette fald skyldes ikke, at der ikke er brug for de unge, men at der ikke er økonomisk basis for at have en sådan hjælp. Jeg har fremdraget problemet her, fordi der i udvalget blev givet udtryk for, at hustrufradraget skulle ændres, og så finder jeg, at dette forhold bør ændres først eller i hvert fald samtidig hermed.

Spørgsmålet er omfattende, og jeg venter ikke nogen omgående løsning, men jeg beder den højtærede finansminister nøje tage alle forhold desangående i betragtning; såvel hvilke finansmæssige problemer der kan være, som hvilke besparelser der eventuelt kan ske i den offentlige forsorg, samt endelig også hvilke beskæftigelsesmuligheder der her foreligger. Husligt arbejde bør som ethvert andet arbejde betragtes som et erhverv, hvori unge skal uddannes, og hvorved de uddannede kan tjene deres daglige brød.

I lovforslagets § 32 vedrørende nedslagsbeløbene for skatteydere med nedsat erhvervsevne eller for skatteydere over 65 år er der foreslået visse ændringer, som vi kan tiltræde, men der bør formentlig også her ske nye overvejelser, og jeg formoder, finansministeren stadig overvejer, hvordan den endelige ordening egentlig bør være.

[Føged.]

Venstre har været tilhænger af dette nedslagsbeløb, så længe der herskede den store indkomstmæssige uret, som inflationen har påført selvpensionisterne, og vi har på denne måde forsøgt at gøre uretten mindre. Efterhånden som tiden går, og efterhånden som nye love, i dette tilfælde loven om folkepension, er kommet ind i billedet, nærmer vi os dog på ny det tidspunkt, da lige indkomst under lige forhold må være lige beskattet. Ved en beregning efter de nye regler er der fortsat stor ulighed ved visse indkomster, f. eks. skal en almindelig skatteyder med 6 000 kr. indkomst uden nedslag yde 724 kr., medens en skatteyder med nedslag kun skal yde 181 kr. årlig i skat. Det kan næppe være rigtigt i længden at opretholde denne forskel, især ikke, når man tager i betragtning, at et ungt hjem under opbygning har væsentlig større behov end et ældre hjem, hvor de fleste ting er anskaffet, og hvor behovet i almindelighed er mindre.

Vi tiltræder lovforslaget, men beder den højtærede finansminister samtidig overveje mindretallets underændringsforslag om at hæve fradragsbeløbet i finansministerens eget ændringsforslag nr. 5 fra 200 kr. til 500 kr. Man vil på denne måde både fremme opsparingslysten og give selvpensionisterne en rimeligere skattemæssig placering.

Venstre kan tiltræde finansministerens ændringsforslag om at ændre loven om investeringsfonds, så den kommer til at omfatte alle skatteydere, der sættes i skat for året 1958-59.

Den af finansministeren foreslåede ændring vedrørende forsikringssselskabers mulighed for skattefri henlæggelser kan venstre tiltræde.

En vis del af ligningsloven er hermed snart klar til vedtagelse, men vi er langt fra færdige med arbejdet, og jeg vil derfor til sidst blot tilføje, at jeg håber på væsentlig bedre tid til behandling af de næste afsnit; vi håber også på mere forhandlingsvilje fra regeringspartierne. I modsat fald er det kun udadtil og kun som en skueret, at der tales om forhandlingsvilje. I udvalget er det stadig vort indtryk, at løbet er kørt, når lovforslaget ligger på folketingets bord.

Jeg anbefaler det foreliggende lovforslag

til vedtagelse, men helst med de af os stillede ændringsforslag.

Poul Møller: Allerede ved første behandling af denne sag udtalte jeg på mit partis vegne, at det ville være umuligt for os at behandle hele det vældige stof, regeringen havde lagt ind i ligningslovsforslaget, på den korte tid, der var til rådighed. Det viste sig da også hurtigt under udvalgsbehandlingen, at denne betragtning holdt stik. Væsentlige dele af det store kompleks måtte udskydes, og alligevel blev der tilbage et stort antal ændringer, som har krævet omhyggelige undersøgelser og overvejelser i udvalget. Dette arbejde er ikke blevet mindre ved, at de to ministre, som udvalgets arbejde sorterede under, to gange kom med betydelige ændringsforslag, som i hvert fald oppositionen ikke på nogen måde havde bedt om, og som ganske forandrede de oprindelige regeringsforslag. Det måtte derfor gå således, at et forlig ikke kunne indgås på denne korte tid om alle de spørgsmål, ligningslovsforslaget indeholder. Jeg tror, at vi under flertalsregeringen må til at indstille os på denne arbejdsform; vi vil flere gange komme til at opleve, at vi når frem til delvise forlig, delvise løsninger af de forskellige sager — i hvert fald hvor der ikke er nogen indbyrdes sammenhæng mellem paragrafferne — således at vi under udvalgsbehandlingen kan enes om at udskyde noget, om at ændre noget og om at gennemføre noget uændret og endelig enes om at være uenige om forskellige paragrafer og så må gå til salen med denne uenighed og lade den stemme om dem.

Sådan er det gået med ligningslovsforslaget. Væsentlige dele er udskudt. Jeg vil gerne takke flertallet, fordi det er gået med til at udskyde behandlingen af lovforslagets afsnit I og II, så vi får tid til efter nytår grundigt at få belyst disse udviklede og vidtrækkende spørgsmål, som kræver god tid. Vi går ud fra, at der også vil blive givet den fornødne tid til grundig undersøgelse af vore egne tanker, som vi vil stille til rådighed under udvalgsbehandlingen, f. eks. om den særlige indkomstskat. I øvrigt er min tak på dette område af behersket karakter. Der er formentlig ikke gjort andet, end hvad flertallet selv anså for

[Poul Møller.]

klogt og rigtigt for flertallets egen skyld og ikke for vor skyld. Men vi har endelig heller ikke set enden endnu på disse afsnit I og II. Den egentlige forhandlingsvilje hos flertallet vil først vise sig, når vi skal gå i gang med en realitetsbehandling af disse to afsnit.

Men så er der andre områder, som vi er blevet enige om at ændre. Vi er blevet enige om at ændre lovforslagets § 24 og har her taget vidtgående hensyn til forsikringsverdenens henstillinger og til de henstillinger, der er kommet fra Erhvervenes Fællesudvalg om Skattespørgsmål. Det ligger herefter fast, at alt, hvad der hensættes til de forsikredes gagn og glæde i forsikringsselskaber, er fritaget for skat. Det ligger også fast, at alle tab ved afhændelse eller indfrielse af obligationer o. lign. i fremtiden kan fradrages på tilsvarende måde, som gevinster ved udtrækning, realisation o. lign. skal beskattes. Det er to væsentlige ændringer i det oprindelige forslag, og deres ikrafttrædelse er fastsat således, at der bliver tid til for erhvervslivet og ikke mindst for forsikringsselskaberne at indrette deres investeringer på disse nye bestemmelser.

Vi er også blevet enige om forsørgerbegrebet og om ændringerne vedrørende dette. Det er et helt nyt forsørgerprincip, der her bliver indført. Jeg ville tro, at det egentlig var det oprindelige princip i skatte-lovgivningen vedrørende forsørgerforhold, men på grund af forskellige omstændigheder har man ikke ment at ville gøre folk, der én gang var forsørgere i skattemæssig henseende, til ikke-forsørgere; havde de først opnået en status som forsørgere, skulle de bevare den resten af deres liv. Det er dette, der nu ændres, således at det kommer an på det faktiske forhold på det tidspunkt, da selvangivelsen indgives. Det er dette forhold, der må være afgørende for, om man er forsørger eller ikke-forsørger. Det er den væsentligste ændring i årets ligningslov. Jeg vil håbe, at den vil virke tilfredsstillende for alle, og at man vil kunne se retfærdigheden i dette nye begreb. Såfremt det viser sig, at der er mangler ved denne bestemmelse, vil vi være velvillig stemt over for en fremtidig drøftelse om at revidere disse nye regler.

Vi kan også stemme for det ændringsfor-slag vedrørende henlæggelse til investerings-fonds, som er stillet her til anden behandling.

Der er så den tredje del af lovforslaget, den, som vi er enige om at gennemføre uændret. Den skal jeg ikke gøre mange bemærkninger om. Det drejer sig først og fremmest om den videregående adgang til at fradrage udgifter til doktordisputatser, muligheden for i aktieselskaber at overføre underskuddet fra det ene skatteår til de næste år samt overgang til kvartårlig i stedet for halvårlig skatteansættelse for tilflyttere og lignende regler for fraflyttere; endelig er der enighed om at gennemføre etableringsfradraget som foreslået af den højtærede finansminister.

Den fjerde del vedrører derimod de bestemmelser i lovforslaget og ændringsfor-slagene, som der ikke har kunnet blive enighed om. Vi kan ikke stemme for § 32 om nedslagsbeløbene for ældre medborgere, invalider og kronisk syge, fordi vi mener, at den af finansministeren foreslåede ændring meget hårdt rammer en lille gruppe selvpensionister med meget lille eller måske slet ingen folkepension. Man berøver her en lille indtægtsgruppe et nedslagsbeløb, som den har haft tidligere. Man gav ganske vist i fjor de pågældende en folkepension, men ved denne ændring tager man omkring halvdelen af folkepensionen fra dem igen. Derved har man gjort folkepensionen mere eller mindre illusorisk for dem, men ikke nok med det; gennem de skatteforhøjelser, man her foreslår for denne gruppe, af hvilke mange ikke tidligere har taget folkepension, og som af forskellige grunde har sparet staten for folkepension; har man næsten gjort det nødvendigt for disse mennesker i fremtiden at tage folkepension. Det vil sige, at man vil forøge statens udgifter ved den skatteforhøjelse, man her vil foretage for disse ældre medborgere.

Denne uretfærdighed er så meget desto mere flagrant, som man samtidig gennemfører betydelige skattelettelser for dem, der ligger under den nye indtægtsgrænse. Man tager altså fra en lille gruppe af selvpensionister og giver til gengæld et betydeligt beløb til dem, der ligger under den nye indtægtsgrænse. Jeg tror, det er både uretfærdigt og uklogt, det, flertallet her vil gøre,

[Poul Møller.]

og jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling kan få en fornyet forhandling om dette spørgsmål. Jeg tror, der vil komme henvendelser til udvalget bl. a. fra sparekasserne, henvendelser, som vil kunne give anledning til en fornyet drøftelse af, om det er rimeligt nu at stille disse selvpensionister ringere.

Vi kan ikke medvirke til, at bidrag til børn født uden for ægteskab skal kunne fradrages i indkomsten, fordi det af flere eksempler, som er nævnt i udvalget, fremgår, at alimentanter herved vil kunne blive stillet bedre end familiefædre. Det kan ikke være rimeligt. Den dårlige stilling for familiefæderen i forhold til alimentanten fremkaldes derved, at børnefradragene i skattelovgivningen aldrig er blevet ført à jour, medens derimod normalbidragene til børn født uden for ægteskab stadigvæk føres à jour. Fradraget for den, der skal betale til et barn født uden for ægteskab, bliver altså større og vil fortsat blive større, fordi det pristalsreguleres, end børnefradraget for almindelige familieforsørgere. Det finder vi som sagt uheldigt, for det skulle trods alt ikke så gerne kunne betale sig at have sine børn uden for ægteskab fremfor at have den inden for ægteskab. Jeg tror, vi må sige, at grundlaget for vor familieret stadig væk er ægteskabet, og derfor bør vi ikke skattemæssigt stille familieforsørgeren ringere end fæderen med børn født uden for ægteskab. Den foreslåede bestemmelse vil også fremkalde den mærkelige situation, at desto flere penge, den velhavende mand, der har børn uden for ægteskab, vil give et af disse børn, desto bedre bliver han stillet skattemæssigt, medens derimod den fader, der vil give sit barn inden for ægteskab flere penge, ikke får noget fradrag derfor.

Lovforslagets § 30 har under udvalgsbehandlingen gennemgået betydelige forbedringer. Det var en meget rigoristisk og kategorisk bestemmelse, den højtærede finansminister fremsatte forslag om for at prøve på at stoppe et hul i den bestående skattelovgivning. Det bliver nu en forholdsvis beskedne ændring i den bestående skattelovgivning, der gennemføres her, nemlig kun vedrørende forholdet mellem for-

ældre og børn, bedsteforældre og børnebørn. Da bestemmelserne selvfølgelig bør være i overensstemmelse med de almindelige retsprincipper, mener vi ikke, at man kan ændre vilkårene for lovligt indgåede forpligtelser. Ud fra denne tankegang har vi stillet et underændringsforslag, der tager sigte på, at forpligtelser af den omhandlede art til børn og børnebørn ikke kan indgås i fremtiden med den hidtil gældende virkning, men at de, der er indgået, bevarer deres virkning. Jeg håber, at medlemmerne vil kunne stemme for vort underændringsforslag. Skulle det ikke blive tilfældet, vil vi ved afstemningen om flertallets ændringsforslag til § 30 afholde os fra at stemme; vi vil ikke stemme imod, fordi vi trods alt betragter ændringen som en betydelig forbedring, skønt den er udtryk for et princip, vi ikke kan acceptere.

Vi kan ikke stemme for lovforslagets § 38, hvorefter renter af gæld ikke i fremtiden skal være fradragsberettigede i samme omfang som nu. Det er et meget gammelt princip i vor skattelovgivning, at man ved indkomstopgørelsen kan fradrage de udgifter, man har haft til betaling af renter på sin gæld. Dette ønsker flertallet nu i visse henseender ændret. Vi er imidlertid langt fra overbevist om, at den foreslåede bestemmelse er hensigtsmæssig, selv om den i sidste øjeblik under udvalgsbehandlingen blev betydeligt mildnet.

Den højtærede finansminister stillede udvalget et skriftligt forslag om en tilføjelse til bestemmelserne vedrørende opsparingspræmiering. Det har ikke været muligt for udvalget, da ændringsforslaget først kom dagen før der skulle afgives betænkning, overhovedet at få nogen forhandling med den højtærede finansminister om denne tilføjelse. Ændringen havde ikke været genstand for nogen forudgående udvalgsdrøftelse, og den kom ganske bag på udvalgets medlemmer, så meget mere som der ikke var optaget noget herom i det fremsatte ligningslovsforslag. Jeg forstår, at ændringen skyldes, at man i ministeriet arbejder med et eller andet problem vedrørende fornyelsen eller forlængelsen af loven om præmiering af opsparing. Det er i hvert fald den forklaring, vi har fået i udvalget, at dette var baggrunden for, at man ville have en

[Poul Møller.]

ny bestemmelse ind i ligningsloven, som tog sigte på, hvad der skulle ske, når den bestående opsparingspræmiering faldt bort. Vi mener naturligvis ikke, at det er forkert at indføje en regel om opsparingspræmiering i ligningsloven; vi havde gerne set, at den var blevet drøftet på normal vis, men vi mener, man er gået alt for beskedent til værks. Selve princippet er ikke nyt for os. Jeg henleder opmærksomheden på, at der mellem det radikale venstre og os gennem 2 år har stået strid om paterniteten til det. Både det radikale parti og det konservative parti har holdt fast ved, at 500 kr.s renteindtægt burde være skattefri. Jeg minder om, at det radikale venstre ved sidste års behandling af ligningsloven og i foråret ved behandlingen af udskrivningsloven gik ind for det samme. Det kan derfor ikke kaldes overbud, når vi i dag stiller det samme forslag, som det radikale venstre tidligere har stillet. Vi mener, at grænsen bør sættes ved 500 kr., og vi håber, at ikke mindst det radikale venstres medlemmer vil stemme for dette underendningsforslag, der er i bedste overensstemmelse med, hvad partiet tidligere har foreslået. Skulle vort underendningsforslag mod al forventning blive stemt ned, vil vi forsøge at drøfte sagen endnu en gang i udvalget mellem anden og tredje behandling og håbe på, at den højtærede finansminister vil være til stede, så der kan komme noget mere smidighed fra flertallets side ind i forhandlingen og vi måske kan nå et tilfredsstillende resultat på dette punkt.

I denne forbindelse vil jeg gerne sige, at det konservative folkeparti lægger vægt på at få drøftet spørgsmålet om en indtægtsgrænse for opsparingspræmiering. Det ærede medlem hr. Adam Møller gjorde under finanslovdebatten nogle bemærkninger derom, og da det vel ikke er givet, at der bliver svaret herpå, før udvalget skal fortsætte sit arbejde, måske afgive tilløgsbetænkning, vil jeg gerne straks sige, at vort parti vil følge det ærede medlems synspunkter op under udvalgsbehandlingen. Vi mener ikke, at man skal sætte nogen indkomstgrænse, og vi mener, at man ved den foreslåede indkomstgrænse laver et nyt spring i vor skatteskala, således at en mand, der bevæger sig fra 19 900 kr. til 20 100 kr., på én

gang mister sit tidligere skattefri beløb på 200 kr.

Vi går i øvrigt ud fra, at dette beskedne forslag om 200 kr.s renteindtægt som skattefri indtægt ikke er alt, hvad regeringen har planer om at gøre for den private opsparing. Vi går ud fra, at hverken åbnings-talens eller regeringserklæringens ord om fremme af privat opsparing er indfriet med dette forslag om en præmie til folk, der har en formue på op til 4 000 kr., men det vil vi jo sikkert få lejlighed til at tage stilling til. I øvrigt er beløbet på 200 kr. kun en forringelse af den allerede bestående lovgivning om præmiering af opsparing, hvor præmien jo er 300 kr. for den, der har foretaget et indskud på 2 000 kr. i bank eller sparekasse.

Jeg beder altså specielt det radikale venstres repræsentanter og repræsentanterne for Danmarks retsforbund om at stemme for vort underendningsforslag om en forhøjelse af beløbet til 500 kr., og så håber jeg på, at vi under udvalgsbehandlingen kan drøfte indkomstgrænsen. Vedtages dette underendningsforslag, betyder det også, at vi giver en hjælp til de selv-pensionister, hvis stilling svækkes ved de foreslåede nedslagsbestemmelser.

Fra konservativ side rejstes der under ligningslovsforslagets første behandling forskellige spørgsmål, som vi ønskede drøftet under udvalgsbehandlingen. Jeg rejste problemet om de studerendes forhold. Vi taler om de store ungdomsårgange, og det ærede medlem hr. Foged har været inde på én side af denne sag; men en anden side af sagen er jo, om det ikke ville være rigtigt, når vi skal skabe uddannelsesmuligheder for de store ungdomsårgange, at give de forældre en bedre skattemæssig stilling, som selv forsøger at bekoste deres unges uddannelse, og om vi ikke her burde gøre, således som man har gjort i mange andre lande, nemlig give forældrene til unge, der forsørges hjemme og er under uddannelse, et fradrag på samme måde, som de får det for børn under 18 år. Vi rejste også problemet om de mennesker, der holder op med at arbejde på grund af alder. Vi ønskede at få en samlet lovbestemmelse, som gav dem en mulighed for en reduktion af deres indkomstansættelse, når de holdt op med at være arbejdende, således at de kunne

[Poul Møller.]

slippe for den store skat, der hænger på dem det første år, de er på pension eller folkepension.

Men sådan som ligningslovsbehandlingen er foregået, med alt det stof regeringen har præsenteret for os, blev der ikke megen tid til overhovedet at drøfte de synspunkter, oppositionen havde, hverken vore egne eller venstres, som vi støttede, og som det ærede medlem hr. Foged har fremført her i dag. Der var ingen mulighed for en forhandling om disse ting, og det må give oppositionen — eller i hvert fald det konservative folkeparti — anledning til at overveje, om vi kan være tilfreds med en arbejdsform, som bevirker, at vi praktisk talt aldrig kan få behandlet vore egne ønsker med hensyn til skattelovgivningen. Der er vel ikke andet at gøre, end at vi må overveje selv i god tid at fremsætte et forslag, som indeholder vore skattemæssige ønsker og vore synspunkter med hensyn til skattepolitikken her i landet. Det må vi overveje, efter at det nu på ny har vist sig, at der aldrig bliver tid til under behandlingen af udskrivningsloven eller ligningsloven at drøfte de ønsker, vi har.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale tinget at stemme for vore underændringsforslag og ændringsforslag, og jeg vil slutte sig, at det er vor hensigt ved tredje behandling at stemme for forslaget til ligningslov.

Axel Sørensen: Fra første behandling af ligningslovsforslaget for en måned siden og indtil i dag, da anden behandling finder sted, er der gjort et stort og energisk stykke arbejde for at komme igennem det omfattende stof og søge opnået den størst mulige tilslutning til lovforslaget.

Lovforslaget indeholdt som allerede nævnt tre afsnit med omfattende ændringer, og udvalget blev hurtigt klar over, at man ikke, hvis selve ligningsloven skulle være færdig i rette tid, kunne nå igennem de to første afsnit, som var nye. Derfor blev man enig med den højtærede finansminister om at koncentrere sig om de bestemmelser, der først og fremmest skulle udgøre en ligningslov for den kommende skatteligning. Arbejdet resulterede i, at der blev stillet ændringsforslag såvel af den højtærede

finansminister med tilslutning af hele udvalget som af et mindretal, der følte sig foranlediget til at stille sine egne ændringsforslag. Jeg skal knytte nogle bemærkninger til nogle af de vigtigste ændringsforslag.

Man har, således som det allerede er nævnt, beskæftiget sig meget indgående med lovforslagets § 24, hvorefter forsikrings-selskaber, banker og andre virksomheder, der anbringer penge i obligationer eller pantebreve, skal svare indkomstskat af den gevinst, der fremkommer ved udtrækning eller salg af disse.

Der blev i pressen og fra forsikringsselskabernes side fremført argumenter af en sådan beskaffenhed, at jeg synes, kritikken var lagt for hårdt op, og den viste sig også senere ikke at kunne holde.

Man må huske på, at de private forsikrings-selskaber ikke udelukkende arbejder filantropisk. I den nu foreslåede § 24 indfører man nogle klare regler for beskattningen af gevinster, der opnås ved salg og indfrielse af værdipapirer, som ejes af forsikrings-selskaber, banker eller lignende virksomheder. Af stk. 2 i denne paragraf fremgår det, at tab ved afhændelse eller indfrielse kan bringes til fradrag i den skattepligtige indkomst, og i stk. 3 bestemmes det, at de nye regler først træder i kraft for skatteåret 1960-61. Bestemmelsen om, at forsikringsselskaber ved opgørelse af den skattepligtige indkomst kan fradrage henlæggelser til sikkerhedsfonds, såfremt det af vedtægterne fremgår, at sikkerhedsfondens midler alene kan anvendes til fordel for de forsikrede, finder jeg god. Det ville måske også have været rigtigt, om man havde medtaget henlæggelser til kursreguleringsfonds, som kan anvendes til konvertering i større stil, og som derved bidrager til styrkelse af præmiereserven.

Det blev under udvalgsbehandlingen i tilknytning til bestemmelsen om, at udgifter vedrørende en doktordisputats kan fradrages, oplyst, at denne bestemmelse også omfatter den litteratur, det er nødvendigt at anskaffe hertil.

Om § 30 har der ikke kunnet opnås enighed med venstre og de konservative, for så vidt angår bestemmelsen om, at fradrag af løbende ydelser til børn og børnebørn er betinget af, at ydelserne er vederlag for en modydelse. Det samme gælder § 38,

[Axel Sørensen.]

hvorefter man ikke fremtidig godkender fradrag af renter af de såkaldte gavepantebreve, der kan udstedes til børn eller børnebørn. Man har fra oppositionens side foreslået, at denne paragraf helt udgår.

Ændrede regler vedrørende bidrag til almennyttige formål gennemføres ikke nu, idet den højtærede finansminister har ment, at man bør tage sagen op til fornyet overvejelse.

De nye bestemmelser om, hvem der fremtidig hører ind under forsørgerbegrebet, er der allerede redegjort for her, og jeg skal derfor indskrænke mig til at sige, at spørgsmålet har voldt vanskeligheder under udvalgsarbejdet. Man kan godt sige, at udvalget har været ude med lygten, idet man har søgt oplysninger om disse forhold i de øvrige nordiske lande. Men man kan vist også godt sige, at der ikke var noget at hente dér i retning af klare begreber på dette område. Den foreslåede definition af en forsørger og en ikke-forsørger er efter vor mening klarere end den bestående, men den kan fremkalde en vis bitterhed hos dem, der gennem en årrække har været betegnet som forsørgere uden faktisk at have været det. Til gengæld er der andre, der nu kommer ind under forsørgerbetegnelsen. Jeg nævner her de skatteydere, som godtgør, at de til stadighed vederlagsfrit underholder en pårørende, som på grund af alder eller svagelighed ikke er i stand til at skaffe sig eget underhold. Ligeledes åbnes der mulighed for, at en skatteyder, der har børn under 18 år under uddannelse, kan blive betegnet som forsørger.

Måske burde der for de ældre gives en bestemmelse om forsørgerstilling ved en vis aldersgrænse, men det har man heller ikke fået den nødvendige klarhed over. I stedet for har man nu givet den indrømmelse, at i tilfælde, hvor sambeskatningen er ophørt som følge af dødsfald, separation eller faktisk adskillelse, skal skatteyderne beskattes som familieforsørgere for det skatteår, som følger nærmest efter. Derved skabes måske en mildning i den overgangstid, hvor den tilbageblevne skal indstille sig på ændrede levevilkår. Men mon ikke dette er et område, man hurtigt kan bevæge sig ind på igen, hvis

man skal tage en skattereform mere etapevis? Man kan så overveje, om man ikke snarere burde gå til at indføre det såkaldte personfradrag. Jeg tror, det vil være muligt at indarbejde det i den bestående lov i forbindelse med et børnetilskud, der skulle afpasses efter en ophævelse af børnefradraget. Fra det radikale venstres side vil vi også fremover være opmærksomme på de spørgsmål, der knytter sig ikke alene til forsørgerbegrebet, men også til børnefradrag kontra børnetilskud.

Lovforslagets § 32 omhandler reglerne om nedslag i den skattepligtige indkomst for visse ældre, og de afviger fra de gældende bestemmelser, idet de såkaldte maksimalindkomster nedsættes og nedslagsbeløbene beregnes på en anden måde. De nedslag, der herefter kan ske, bliver for ikke-forsørgere af samme størrelse som for forsørgere, og det vil bidrage til en udligning for de skatteydere, der flyttes fra forsørgergruppen over til ikke-forsørgergruppen.

I ændringsforslag nr. 5 foreslås det at indsætte en ny bestemmelse i ligningsloven gående ud på, at renteindtægter på 200 kr. gøres skattefri, såfremt den skattepligtige indkomst ikke overstiger 20 000 kr. Det ville selvfølgelig være meget tiltalende, om skattefritagelsen kunne omfatte et større beløb, men vi forstår fuldt ud, at regeringen må gå frem ad denne vej med nogen forsigtighed, navnlig da regeringen har meddelt, at der stadig foregår overvejelser angående skattemæssig begunstiging af opsparing også ad andre veje end de hidtil betrædte. Det radikale venstre kan derfor anbefale vedtagelse af det af finansministeren stillede ændringsforslag nr. 5. Det ærede medlem hr. Poul Møller talte om, at man mellem anden og tredje behandling kunne drøfte indkomstgrænsen på dette område. Jeg vil i denne forbindelse gøre opmærksom på, at de mennesker, det drejer sig om, her får en indrømmelse med hensyn til det indkomstskattefri rentebeløb. Hvad angår ændringsforslag nr. 23, som omhandler visse ændringer i lov nr. 198 af 6. juli 1957 om investeringsfonds, kan det radikale venstre tiltræde, at henlæggelse kan ske for de skatteydere vedkommende, der har afsluttet deres regnskabsår i 1957.

Jeg skal med disse bemærkninger an-

[Axel Sørensen.]

befale, at man stemmer for de af finansministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag, og at man stemmer imod de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Niels Andersen: Ved første behandling af det foreliggende lovforslag så man i oppositionens presse, at det blev omtalt som prøvestenen på samarbejdet mellem oppositionspartierne og regeringspartierne, og man så, at nogle blade stillede sig meget tvivlende til regeringspartiernes samarbejdsvilje. Jeg håber, de samme blade i dag er opmærksomme på, at der i virkeligheden har været en stærk samarbejdsvilje hos regeringspartierne. Første og andet afsnit af den foreslåede lovgivning er udskudt til senere behandling, og det er, så vidt jeg kan skønne, et ret vidtgående hensyn, den højtærede finansminister herigennem har taget til oppositionen. Jeg skal indrømme, at der var overordentlig meget arbejdsstof i lovforslagets afsnit III, således at der vel nok var nogen rimelighed i at udskyde de to første afsnit til behandling efter jul.

Efter disse indledende bemærkninger skal jeg kommentere de enkelte ændringsforslag i betænkningen.

I ændringsforslag nr. 3 til § 24 foreslås der i stk. 1 en tilføjelse, som åbner mulighed for, at avance ved afdrag på de omhandlede værdipapirer efter indhentet tilladelse fra ligningsrådet opgøres på et andet grundlag end erhvervelseskursen. En sådan ændring anser vi for at være rimelig, og vi vil støtte den. Stk. 2 i den nye affattelse af § 24 giver udtrykkelig hjemmel for, at virksomheder, der omfattes af bestemmelsen, ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan fradrage tab ved afhændelse eller indfrielse af de nævnte værdipapirer. Vi betragter dette som tab og gevinst i almindelig forretningsmæssig forstand og kan støtte en sådan tilføjelse. Stk. 3 i ændringsforslag nr. 3 til § 24 foreskriver en tidsfrist, udelukkende for at forsikringselskaber og andre virksomheder, der efter de gældende

regler ikke skal svare skat af de pågældende gevinster, kan få en tidsfrist til at tilpasse deres forhold efter de nye regler. Denne bestemmelse er hensynsfuld, og vi skal ikke gøre indsigelse imod den.

Ændringsforslag nr. 4 til § 25 omhandler et tidsspørgsmål, idet ordene „forinden den 1. januar 1958“ ønskes slettet i forbindelse med fortjeneste eller tab ved de i lovforslaget nærmere anførte forhold.

Ændringsforslag nr. 5 betegner derimod noget nyt, idet en helt ny paragraf ønskes indsat. Denne paragrafs stk. 1 foreskriver, at indkomst hidrørende fra renter af indlån i banker og sparekasser samt lignende udbytter indtil 200 kr. skal være fradragsberettigede ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. I stk. 2 foreskrives, at dette fradragsberettigede beløb kun skal gælde for skattepligtige indkomster under 20 000 kr. Da enhver opsparing må anses for samfundsnyttig, uanset om den hidrører fra store eller små indkomster, tillader jeg mig at spørge den højtærede finansminister, med hvilken motivering denne grænse er sat.

I underændringsforslag nr. 6, der er stillet af et mindretal, repræsenterende oppositionspartierne, foreslås det, at det omtalte beløb på 200 kr. skal forhøjes til 500 kr. Jeg vil gerne understrege, at det foreslåede jo er en begyndelse, og sådan som det ærede medlem hr. Poul Møller var inde på det, skulle det være en slags afløsning for den bestående præmiering af opsparing. Her vil jeg gerne tilføje, at den ordning, vi har nu, er ikke en præmiering af opsparing; derfor må jeg betragte dette ændringsforslag som en begyndelse. Så må man i øvrigt se, hvordan hele den økonomiske situation former sig. Det kan jo hænde, det bliver så godt, at det bliver unødvendigt at gennemføre yderligere lovgivning med opsparingsfremmende formål. Det kan jo risikeres, at det kommer af sig selv, at folk får tillid til pengevæsenet, og at sparelysten bliver fremmet så stærkt i befolkningen, at det bliver overflødigt at gennemføre yderligere lovgivning vedrørende dette spørgsmål. For mit vedkom-

[Niels Andersen.]

mende er det ikke afgørende, om der står 200 kr. eller 500 kr., og jeg vil i denne forbindelse sige, at jeg ikke har noget imod, om det ærede medlem hr. Poul Møller kan overbevise partnerne i regeringssamarbejdet om, at 500 kr. er mere hensigtsmæssigt end 200 kr.; det skal ikke fra min side skorte på tilslutning til de 300 kr. yderligere. Jeg vil gerne understrege, at jeg naturligvis vil være loyal over for de partnere, jeg er i selskab med.

Ændringsforslag nr. 10 foreskriver, at forsikringsselskaber ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan fradrage henlæggelser til sikkerhedsfonds, såfremt det i vedtægterne er fastsat, at sikkerhedsfondens midler alene kan anvendes til styrkelse af præmiereserven eller på anden måde til fordel for de forsikrede. Denne tilføjelse til loven kan vi tiltræde, idet vi anser denne bestemmelse for at være et gode.

Ændringsforslag nr. 12 vedrører problemet om aftægts- og underholdsydelser. Ved første behandling fremførte jeg det synspunkt, at den foreslåede regel i lovforslaget ikke var hensigtsmæssig, idet den kunne modvirke private forsørgerkontrakter, hvilket både kan medføre, at det offentlige får større udgifter til social forsorg, og at private folks interesse i selvhjulpenhed inden for familien svækkes. Derfor hilser jeg med tilfredshed, at den nye bestemmelse hjemler ret til i indkomstopgørelsen at fratrage udgifter til udredelse af andre løbende ydelser såsom aftægts- og underholdsydelser, som den skattepligtige har forpligtiget sig til at udrede.

Underændringsforslag nr. 13, som er stillet af oppositionspartierne, tager sigte på, at en indgået forpligtelse skal være fradragsberettiget i den pågældende forpligtelses løbetid. Der foreligger naturligvis her et problem, idet den indgåede forpligtelse er affattet i henhold til de daværende skattemæssige regler. Jeg er villig til at se på dette spørgsmål imellem anden og tredje behandling, men vi vil naturligvis her ved anden behandling stemme for de af finansministeren og udvalget stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag nr. 15 vedrører udelukkende forsørgerbegrebet, og jeg skal ikke gøre nogen indsigelse imod affattelsen.

Ændringsforslag nr. 16 tilsigter udelukkende en lempeligere overgangsbestemmelse vedrørende forsørgerbegrebet for det første år, umiddelbart efter at den reelle forsørgerbyrde er bortfaldet. Det er en rimelig og hensynsfuld bestemmelse, som vi fra retsforbundets side kan støtte.

Ændringsforslag nr. 18, som er stillet af mindretallet, tilsigter at lovfæste, at renter af gæld under alle omstændigheder kan fratrækkes i den skattepligtige opgørelse. Finansministeren og udvalget foreslår imidlertid en ændring i den pågældende paragraf, således at den oprindeligt foreslåede bestemmelse udelukkende skal tage sigte på skattepligtiges afkom. Jeg har undersøgt dette spørgsmål ude i det private liv og har kun, det må jeg erkende, kunnet finde frem til ét eksempel; det var et klart eksempel, som understregede, at denne bestemmelse indeholder muligheder for spekulation. Vi kan derfor ikke stemme for det underændringsforslag, der er stillet af oppositionspartierne, idet vi kun kan se, at det tjener spekulationshensigter.

Ændringsforslag nr. 23 tager udelukkende sigte på, at landbruget kan gøre brug af loven om investeringsfonds ved opgørelse af den skattepligtige indkomst for det kommende skatteår, og det finder vi rimeligt.

I øvrigt vil jeg gerne gøre disse rent generelle betragtninger vedrørende vort skattesystem, at jeg finder det upraktisk og vanskeligt at administrere. Det forekommer mig også, at der i forslaget til dette års ligningslov i meget, meget høj grad tages hensyn særlig til administrationen. Jeg kunne for så vidt ønske, at man ved vedtagelse af skattelove og ved de ændringer, der hvert år finder sted i ligningsloven, i højere grad lyttede til, hvilke krav befolkningen stiller. Det er uheldigt at forme årets ligningslov udelukkende med hensyntagen til lettelser for administrationen.

Yderligere vil jeg gerne fremføre den generelle betragtning, at progressiv skat på rene arbejdsindtægter synes umiddelbart urimelig. Kunne man på en eller anden måde på dette område nå frem til en proportional beskatning omfattende de rene arbejdsindtægter, ville jeg finde det rimeligt og påkrævet, netop fordi den progres-

[Niels Andersen.]

sive beskatning jo i høj grad er noget af det, der fratager folk arbejdslyst og initiativ.

Med disse betragtninger skal jeg slutte og på retsforbundets vegne give tilsagn om, at vi vil stemme for de af den højtærede finansminister og af udvalgets flertal stillede ændringsforslag.

Alfred Jensen: Således som lovforslaget nu foreslås affattet, afviger det jo såre meget fra det fremsatte, som vi havde en ret lang debat om ved første behandling. Vi har imidlertid ikke noget imod, at man har taget afsnittene I og II ud. Det forekommer os, at det er såre rimeligt, at man foretager en opdeling som den foreslåede, hvorved der også er blevet mulighed for at gå noget mere i dybden med de problemer, som man nu har taget fat på at få løst her ved anden behandling gennem de ændringsforslag, der er stillet.

Jeg skal ikke gøre bemærkninger til alle de ændringsforslag, der findes i betænkningen; det vil ikke være nødvendigt. Jeg vil nøjes med at fremsætte nogle betragtninger vedrørende et par af de forhold, der har været berørt.

Det drejer sig for det første om forsørgerbegrebet. Vi ser naturligvis med tilfredshed på, at man har haft problemet til behandling, og at der er stillet ændringsforslag, som giver en lempeligere overgang for dem, der ikke længere skal betragtes som forsørgere, men som fremtidig skal beskattes som ikke-forsørgere. Det finder vi er rimeligt, men vi mener ikke, at man herigennem er nået frem til en rimelig overgangsordning for alle dem, der fremtidig i modsætning til tidligere skal beskattes som ikke-forsørgere. Det drejer sig jo om mange, mange mennesker, og det forekommer os, at det måtte have været muligt at finde en sådan overgangsordning, at den nye bestemmelse ikke ville komme til at virke så hårdt, som tilfældet nu bliver. Jeg ved ikke, om man i udvalget vil tage dette spørgsmål op mellem anden og tredje behandling. Jeg håber, man vil gøre det. Vi har i hvert fald de største betænkeligheder ved, at der gennemføres en ordning som den foreslåede, uden at der er en rimelig overgangsordning forbundet dermed.

Dernæst vil jeg også gerne sige et par ord om den i ændringsforslag nr. 5 foreslåede nye paragraf, hvorefter 200 kr. i renteindtægt skal være skattefri, for så vidt oppebæreren af denne ikke har over 20 000 kr. i indtægt. Vi har ikke noget imod en sådan ordning; det forekommer os, at den over for adskillige medborgere endda kan være meget rimelig, og vi kan altså stemme for dette ændringsforslag.

Derimod mener vi ikke, at det er rigtigt at stemme for underændringsforslag nr. 6, som mindretallet har stillet. Det agter vi at stemme imod, og det gælder også de øvrige ændringsforslag, som mindretallet har stillet. Det forekommer os, når vi ser på en ændring af denne art, at man har såre let ved at finde frem til skattemæssige lettelser for dem, der er relativt godt stillet, men at det er vanskeligt at klare problemerne for dem, der har langt, langt mere ondt ved at betale skatterne. Jeg bemærkede mig da også, hvad udvalgets ordfører sagde om, at det var lettere at skaffe lettelser for de arbejdsfri indtægter, end det var at nå frem til lettelser for de indtægter, der hidrører fra arbejde. Det må man erkende, og sådan er det ikke alene i år, men sådan har det været i flere år. Den ene gang efter den anden kan man se, at for de indtægter, hvor skatterne virker hårdest, er man utilbejelig til at være opmærksom på skavankerne, men for dem, der er relativt godt stillet, for arbejdsfrie indtægter, underskud i forretninger o. s. v. finder man frem til en løsning, som giver de lettelser, som de pågældende ønsker og måske også har et vist krav på. Jeg siger måske, fordi jeg ikke føler mig overbevist om, at det altid er tilfældet. Men når det drejer sig om andre vigtige problemer, kan man ikke nå frem til en løsning. Det drejer sig bl. a. om en række af de spørgsmål, jeg i år har trukket frem ved lovforslagets første behandling, og spørgsmål, jeg tidligere har fremført.

Nu oplever man så i dag, at en af ordførerne for mindretallet står og erkender, at der er en skævhed i lovgivningen her, fordi man ikke har ajourført børnetradragsbeløbene. Ja men hvis det ærede medlem hr. Poul Møller, som nu har fået øje på denne skævhed, havde været klar over det før, så kunne han have støttet tanken om at få ændringer indført herom. Vi har stillet

[Alfred Jensen.]

forslaget den ene gang efter den anden, men det ærede medlem og hans parti har hver gang været med til at stemme forslaget ned. Nu skulle jeg ikke sige så meget til, at det ærede medlem og hans parti ikke vil stemme for vore forslag, det bliver deres sag — vi har ikke de vanskeligheder; når der ligger et reelt og godt forslag, stemmer vi for det, uanset hvor det kommer fra, men der er altså medlemmer i dette ting, der ser på, hvem der har stillet forslagene, og det må blive deres sag at kæmpe med de indre følelser — men når det drejer sig om at tage hensyn til adskillige tusinde skatteborgere, så har der været mulighed nok for selv at føre forslag frem og ikke mindst i denne omgang. Når man vitterligt går ind for at gennemføre fradragsberettigelse for underholdsbidrag, der, som det rigtigt blev sagt, bliver ajourført, ville det også have været rimeligt, om man havde taget spørgsmålet om børnefradragene op. Det er meget interessant at høre herom fra talerstolen, men hvorfor er det ikke taget op, hvorfor har man ikke diskuteret det igennem i udvalget, så man kunne finde frem til en løsning? Således kunne jeg nævne adskillige andre ting, som ikke er taget op til løsning. For det første er der spørgsmålet om udvidelsen af nedslagsreglernes område. Vi har stillet forslag om, at polio- og tuberkuloseramte skulle ind under disse regler, og foreslået, at enligstillede mødre og enker ligeledes skulle have disse nedslag, men det ser ud, som om man ikke har haft nogen interesse i at behandle disse spørgsmål, for der er ingen tvivl om, at der er et rimeligt grundlag for at tage dem op.

Jeg har i år som ved tidligere lejligheder spurgt, om de regler, der fastsættes vedrørende nedslagsbeløbene, nu også var tilfredsstillende; om de dækker de forandringer, der er sket f. eks. for rentemodtagernes vedkommende, så at de ikke kommer til at betale mere i skat for det kommende skatteår, end de har gjort i det år, hvor vi behandlede ligningslovsforslaget. Jeg ser ikke nogen beregning herover af nogen art, så jeg ved ikke, om man har gjort sig overvejelser herom.

Nu hører jeg altså, at det ærede medlem hr. Poul Møller gør indsigelse, fordi en hel del selvpensionister bliver stillet dårligere i det kommende år. Jeg håber så, at i hvert tilfælde ikke også andre bliver dårligere stillet, for således har det jo været adskillige gange. Sidste år måtte mange folkepensionister, som de nu hedder, dengang var det aldersrentemodtagere, lide den tort, at de på grund af de reguleringer, som indtægten var undergået, de ekstraydelser, der var kommet til i form af ekstra brændselshjælp, kom til at betale betydeligt mere i skat end foregående år, til trods for at de reelt ikke var bedre stillet. Jeg kan ikke se, hvordan de nedslagsbeløb, der er beregnet her, vil virke, og det forekommer mig, at tinget og offentligheden har krav på at få besked herom. Det er jo muligt, at vi får lidt mere oplysning nu, hvor det ærede medlem hr. Poul Møller insisterer på, at spørgsmålet tages op til behandling imellem lovforslagets anden og tredje behandling, og det skulle glæde mig, om vi kunne få en bedre belysning af lovgivningen, end vi har fået indtil nu.

Jeg skal ikke gå i dybden med hensyn til de arbejdsløses skattebetaling. Spørgsmålet om arbejdsløses fritagelse for betaling af skat kræver en løsning i mindst lige så høj grad som adskillige af de andre spørgsmål, men det har man ikke øje for, når man sidder i udvalget, da tænker man kun på de bedst stillede her i landet og ikke på de dårligst stillede og dem, der trænger til en hjælpende hånd. Sådan er det også på andre områder. Jeg erindrer fra tidligere års behandling af ligningsloven, at det ærede medlem hr. Hans Knudsen har fremdraget spørgsmålet om fradrag af arbejderes transportomkostninger og en ændring af lønmodtagerfradraget. Det er klart, at hvad det sidste angår, burde det reguleres; man burde ikke også her komme i den situation, som nu det ærede medlem hr. Poul Møller påviser vi er kommet i med hensyn til børnefradagsbeløbene. Jeg kan ikke se, at man har behandlet disse spørgsmål i udvalget, men det synes, som om denne side af sagen ingen interesse har, den kan man lade ligge, blot der er sagt et par ord udadtil. Jeg nærer ikke tvivl om, at hvis der virke-

[Alfred Jensen.]

lig fra socialdemokratiets side var sat ind på det, måtte man kunne være nået frem til en løsning på dette område.

Jeg kan heller ikke se, at man har berørt spørgsmålet om skattelettelse i almindelighed for de små indkomsters vedkommende. Jeg tvivler på, at man har villet tage denne side af sagen op, selv om enhver, der sidder her i salen jo godt ved, hvor vanskeligt det er for det store flertal af menneskene at klare de daglige udgifter og betale de skatter, der pålignes efter den lov, vi nu er i færd med at behandle. Det forekommer mig, at dette spørgsmål ikke fortsat kan skydes ud under henvisning til, at der en dag kommer en skatte-reform, hvori man går bort fra den nuværende form for beskatning af små indkomster. Det kan være meget frydefuldt at høre om sådanne planer, og det kan være meget rart at se, at der tales og arbejdes herfor, men det er jo nu, vi har brug for ændringen, og spørgsmålet om ændringer bliver mere alvorligt år for år, eftersom man lader progressionen i skatteskalaen blive stående, efterhånden som indtægternes købekraft forringes og almindelige arbejdere kryber op ad skatteskalaens forskellige trin og kommer til at betale langt mere i skat, end rimeligt er, og mere end man nogen sinde havde regnet med at arbejdere skulle komme til at betale.

Jeg har rejst ikke alene spørgsmålet om at få børnefradragsbeløbene ajourført, men også at få fradragsbeløbene for forsørgere og ikke-forsørgere med små indkomster ajourført. Det har man afvist, og det bliver man ved med, indtil man en skønne dag laver om på skatteskalaen, hvorefter det ikke længere bliver aktuelt med disse fradragsbeløb. Resultatet er blevet, at gennemsnitsarbejderen med mellemindkomsten det ene år efter det andet kommer til at betale mere og mere i skat. I fjor måtte pristalsfamilien efter det budget, der opstilles, betale 130 kr. mere i skat end året forud. Det er naturligvis en stigning, som ikke svarer til den indkomststigning, man regner med; den svarer til det, skatteskalaen udviser for en sådan indkomststigning, men den svarer ikke til de udgiftsstigninger, som arbejderne

havde, og det er dog et spørgsmål, man må tage hensyn til.

Jeg har kigget efter både det ene og det andet sted, om der dog ikke i regeringen, i regeringspartierne eller andetsteds skulle være nogen, der var opmærksomme på, at skatteskalaen trænger til ændringer, således at de små og mellemste indkomster får en følelig skattelettelse. Det eneste, jeg har set, er, at finansministeren i sin fremsættelsestale har givet tilsagn om, at staten ikke ønsker at indkassere det merprovenu, som ændringerne i ligningsloven medfører, og i den anledning ville der komme forslag om en revideret skatteskala, når vi til næste år skal behandle udskrivningsloven — det er naturligvis altid et løfte. Hvor meget det vil betyde for almindelige indkomster kan man jo ikke se, men da der er en hel del, der efter dette lovforslag kommer til at betale mere, tror jeg ikke, at der bliver særlig megen lettelse at hente dér, og derfor bør man sætte ind med en almindelig sænkning af skatteskalaens satser. Jeg ved ikke, om ministeren har syslet med sådanne tanker over for de partier, der står bag regeringen, men jeg ved, at ude i landet, ude i befolkningen, bliver ønsket, jeg kan også godt sige kravet, om skatteletterer stærkere og stærkere, og det pålægger os her en vis forpligtelse til at søge at nå frem til en løsning af dette spørgsmål. Vi har den opfattelse, at man må frem til om ikke en varig, så en midlertidig løsning.

I fjor foreslog vi, at alle skattepligtige indkomster under 15 000 kr. skulle have et nedslag på 1 000 kr. i indtægten, forinden man beregnede skatten. Det var et rimeligt forslag, det ville have givet en følelig skattelettelse, men det blev afvist. Vi mener, at der er endnu mere, der taler for en sådan ordning i år, idet der ikke alene er sket en almindelig indkomststigning, men også ved forslaget her sker en forrykkelse af forsørgerbegrebet. Derfor mener vi, at der er motivering for at gennemføre en sådan ordning med en nedsættelse på 1 000 kr. for de laveste indkomster.

Vi har ikke ved denne anden behandling stillet ændringsforslag. Vi har ikke gjort det, fordi det har været vanskeligt for os med den tid, der stod til vor rådighed, at gå alle de problemer igennem, der forelå i forbindelse med betænkningen og ændrings-

[Alfred Jensen.]

forslagene, men desuden har vi også den opfattelse, at det vigtigste problem i skatte-lovgivningen nu er at få skattelettelse til de små og mellemstore indkomster, og det mener vi vi kan manifestere ved at fremsætte et forslag til motiveret dagsorden. Jeg skal derfor slutte disse mine bemærkninger med at fremsætte et sådant forslag, som jeg anbefaler til tingets overvejelse og til vedtagelse. Det lyder således:

„Idet folketinget tager finansministerens tilsagn om ændring af skatteskalaen, så at staten ikke som følge af ligningslovens ændring opnår større provenu, til efterretning, udtaler det, at der herudover ved skattens beregning bør gives et nedslag på 1 000 kr. i indkomsten for skattepligtige indkomster på 15 000 kr. og derunder.

Tinget går derefter videre med behandlingen af den foreliggende sag.“

Formanden: Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Finansministeren (Kampmann): Ved behandlingen af årets ligningslov er der som allerede nævnt opnået enighed om, at en række bestemmelser tages ud af lovforslaget og overgår til videre behandling efter jul. Der er tale om bestemmelserne i afsnit I om renteforsikringer og pensionsordninger og i afsnit II om særlig indkomstskat af visse indtægter samt, hvad jeg synes skulle understreges lidt nøjere, en række bestemmelser i afsnit III — jeg kan pege på §§ 26, 27, 34, 39 og 42, hvoriblandt bestemmelserne vedrørende sociale fonds og arbejderaktier. Jeg kan i dag sige, at jeg, inden folketinget tager juleferie, vil fremsætte disse bestemmelser fra afsnit I i et særligt lovforslag og bestemmelserne fra afsnit II samt de resterende bestemmelser i afsnit III i et andet lovforslag. Der bliver altså god tid til i juleferien at studere disse forslag, således at vi, når vi påbegynder arbejdet i det nye år, umiddelbart kan tage fat på forslagene. Jeg håber, at vi meget hurtigt får dem gennemført, og jeg håber også, at vi får dem gennemført ved forhandling på samme gode måde, som vi nu får gennemført denne ligningslov.

Hvis man har hørt rigtigt efter, hvad der er sagt under behandlingen her, vil man have opfattet, at det ærede medlem hr. Foged ikke mente, at der var lagt så megen forhandlingsvilje for dagen fra min side. Hørte man, hvad det ærede medlem hr. Poul Møller og de øvrige ordførere sagde, vil man måske forstå, at denne bedømmelse af min forhandlingsvilje var lidt for hård. Rent faktisk er den lange række af ændringsforslag da også udtryk ikke alene for ønsker fra regeringspartierne, men er ændringer, som man fuldt ud har tilsluttet sig fra oppositionens side, hvorfor denne da også stemmer for langt de fleste af dem. Det forhold, at de er stillet af finansministeren fremfor af udvalget, mener jeg ikke man i denne forbindelse kan tillægge nogen særlig betydning. Jeg er glad for, at vi har kunnet føre en så god forhandling i udvalget. Når vi har kunnet det, skyldes det også, at det har været muligt for tjenestemændene i skattedepartementet at svare så hurtigt og så præcist på alle de spørgsmål, udvalget har stillet. Jeg synes, der skal lyde en tak til dem herfor.

Må jeg så nævne et par af de mere principielle ting. Den ene vedrører skattefrihed for renteindtægter på indtil 200 kr., hvorom særlig det ærede medlem hr. Poul Møller mente at der ikke havde været lejlighed til forhandling. Jeg forstod på det ærede medlem, at han ikke mener, det er min skyld, at der ikke har været lejlighed dertil. Vi kan jo også mellem anden og tredje behandling i hvert fald tale om det igen. Jeg vil dog meget advare imod at gå højere op og vil derfor bede tinget stemme imod ændringsforslag nr. 6. Jeg synes også, at det er lidt let af oppositionen uden videre at stille dette ændringsforslag uden på nogen måde at fortælle os, hvorfra de vil få dækket det i hvert fald mindst dobbelt så store provenutab, som vil fremkomme, hvis man sætter grænsen ved 500 kr. i stedet for ved 200 kr.

Der er imidlertid også et andet argument for, at man skal nøjes med de 200 kr. i denne omgang, og det står i forbindelse med det spørgsmål, det ærede medlem hr. Poul Møller rejste vedrørende de opsparingsstimulerende bestemmelser i det hele taget. Vi har i nogle år haft en særlig lovgivning om præmiering af opsparing, og det

[Finansministeren.]

har inden for regeringen været drøftet, hvorledes denne lovgivning kunne afløses af en anden lovgivning, der på mere effektiv måde kunne stimulere opsparingen. Vi har ikke tilendebragt disse overvejelser, og det skyldes jo, at der har været mange andre ting at tage vare på, men jeg håber, at vi snart tilendebringer dem. Indtil dette sker, vil jeg mene, at den gældende lovgivning om præmiering af opsparing må fortsætte, og vi vil derfor fremsætte et lovforslag, hvorefter den skal fortsætte et år endnu. På denne baggrund mener jeg, vi skal nøjes med de 200 kr., og så kan vi ved de kommende forhandlinger om præmiering af opsparing se, om vi måske kan gå længere.

I denne forbindelse er også rejst spørgsmålet om grænsen ved de 20 000 kr. Denne indkomstgrænse hænger i høj grad sammen med, hvor stort et beløb man giver skattefrihed for. Når man nøjes med et beløb på 200 kr., er det måske knap så væsentligt, om man sætter indkomstgrænsen ved 20 000 kr. eller ved et andet beløb. Forhøjer man beløbet til 500 kr., tror jeg, det bliver betydelig mere problematisk, hvorvidt 20 000 kr.s grænsen kan sættes i vejret; men det er en af de ting, man kan drøfte mellem anden og tredje behandling.

Der er fremsat en lang række bemærkninger vedrørende ændringerne af forsørgerbegrebet og nedslagsreglerne. Vi er nået frem til enighed om en ændring af forsørgerbegrebet, og det er jeg meget taknemlig for. Dengang forslaget blev fremsat, var det, som om her blev foreslået noget, der var meget asocialt, og som kunne pålægge skatteyderne store byrder; men jeg tror, man kan sige, at netop forhandlingerne om dette punkt har ført til, at der er tilslutning fra alle sider; man har set, at det er betydeligt lettere at kritisere forholdene end at nå frem til en løsning, som kan stå for kritik til alle sider.

Spørgsmålet om nedslagsreglerne har der knap været så stor enighed om, og jeg ser da også af betænkningen — hvad der egentlig overrasker mig — at mindretallet ikke vil stemme for § 32, der omhandler nedslagsreglerne. Jeg ved ikke, om man vil stemme imod. Jeg ved ikke, om oppositionen har gjort sig klart, at der, hvis paragraffen falder ud, nærmest vil ske en

katastrofe, hvis omfang vil blive langt voldsommere, end det vil blive tilfældet, hvis vi gennemfører de små ændringer, jeg har stillet forslag om. Derfor må man vel bede oppositionspartierne om i hvert fald ved tredje behandling at stemme for denne paragraf ved at stemme for lovforslaget som helhed. Oppositionen har imidlertid ikke stillet ændringsforslag til § 32. Skyldes det nu, at man ikke rent teknisk kunne nå at udarbejde dem? Det kan jo være. Men jeg har en fornemmelse af, at det skyldes en anden ting, nemlig at venstre og de konservative ikke indbyrdes kan blive enig om at stille et ændringsforslag, for realiteten er jo, at de konservative ønsker indtægtsgrænsen sat i vejret, medens partiet venstre ønsker den sat ned. Jeg synes, det skal lægges klart frem her i folketinget, at det er det, der er baggrunden. Man kan ikke blive enig om at stemme for det forslag, jeg har stillet, men man kan heller ikke blive enig om, hvordan lovgivningen så skal se ud på dette punkt, og derfor er det, jeg er nået frem til, måske en ret passende mellemvej mellem de anskuelser, der findes på dette punkt.

Jeg må naturligvis tage, at man ikke vil stemme for § 28 vedrørende alimentationsbidragene. Jeg mener ikke, at den argumentation, der er fremført, og som hovedsagelig vedrører de ret store indtægter, er særlig relevant i den forbindelse, men skal for øvrigt ikke forlænge diskussionen fra udvalget heroppe.

Endelig noterer jeg med fuld tilfredshed, at der praktisk talt ikke, bortset fra det ærede medlem hr. Axel Sørensen, blev sagt noget om § 24 vedrørende forsikringsselskaberne — ja undskyld, hvis jeg har overhørt noget af det, det ærede medlem hr. Poul Møller har sagt. Der har jo særlig i pressen været en del uro om denne bestemmelse, og jeg synes, at de ændringsforslag, vi er nået frem til, netop viser betydningen af, at vi forhandlede i udvalget. Jeg tror, at vi alt i alt her er nået frem til bestemmelser, der godt kan holde i fremtiden.

Så skal jeg tage et par af de ting op, som de ærede ordførere mere direkte har helliget sig. Det ærede medlem hr. Foged mente, at vi måtte se på hushjælpproblemet. De synspunkter, det ærede medlem gav udtryk for, er jeg meget uenig i, men jeg er ikke

[Finansministeren.]

så uenig i, at vi må se på spørgsmålet om hustrufradrag, og dette vil vi senere vende tilbage til. Det vil være meget betænkeligt at give lov til at fradrage udgiften til hushjælp; så er der så mange andre forbrugsudgifter, man kunne fradrage. At man dækker sit forbrug ved udbetaling af løn, kan ikke gøre det fradragsberettiget.

Det ærede medlem havde en argumentation om, at herigennem kunne vi aflaste børnehaverne, men jeg tror dog, at det ærede medlem skulle tænke på, at den måde, hvorpå man kan aflaste børnehaverne, er ved at hjælpe de enligstillede mødre og ikke så meget mødre, der bruger hushjælp. Mange enligstillede mødre må nemlig lade børnene komme i børnehave, fordi de skal ud og tjene deres indkomster. I det omfang vi fik en ordentlig lovgivning — jeg tænker særlig på en lovgivning vedrørende enkepension og enkeunderstøttelse i det hele taget — kunne vi aflaste børneinstitutionerne, og det vil jeg meget gerne være med til.

Det ærede medlem hr. Poul Møller sagde — det skal jeg så slutte med — at det var så vanskeligt at få behandlet sine egne forslag, og at man nu måtte overveje selv at fremsætte lovforslag. Jeg synes, det ville være udmærket, hvis de to oppositionspartier kunne blive enige om at fremsætte selvstændige skattelovsforslag. Da de sad i regeringen, tog det jo ca. 3 år, før de kunne blive enige om at fremsætte et delvist reformforslag her i tinget — et forslag, som der ikke var mange reformer i, men i øvrigt et forslag med en del gode ting, som jeg senere har taget op i mine skattereformforslag, ting, som man nu er højst utilfreds med. Vi mangler i høj grad en stillingtagen til skattereformlovgivningen fra partierne til højre i salen, og jeg synes, det ville være ganske udmærket, om vi fik præcise forslag fra venstre og konservative, således at befolkningen meget klarere kunne se, hvad der var regeringens forslag, og hvad der var oppositionens standpunkter. Jeg kan tilsige det ærede medlem hr. Poul Møller al mulig støtte og opmuntring til det arbejde, han har foresat sig at gøre, og jeg kan også love, at mangler han teknisk bistand eller andet, vil jeg gøre alt, for at han kan få det.

Endelig må jeg anmode tinget om at stemme imod det af det ærede medlem hr. Alfred Jensen fremsatte forslag om motiveret dagsorden, bl. a. fordi jeg ikke synes, at motiveringen hører hjemme under behandlingen af ligningslovsforslaget, og fordi det er en højst ejendommelig måde at lette beskatningen på, det ærede medlem her foreslår. Jeg synes, det ærede medlem skulle gemme sine anstrengelser — som man godt kan have en del sympati for — til vi kommer til udskrivningsloven.

Udvalgets ordfører (Hans Knudsen): Jeg skal blot anbefale, at man stemmer imod det af det ærede medlem hr. Alfred Jensen fremsatte forslag om motiveret dagsorden.

Foged: Jeg har kun en ganske kort bemærkning til den højtærede finansminister. Når finansministeren vedrørende spørgsmålet om hushjælp henviste til en ny ordning vedrørende enligstillede kvinder, vil jeg gerne pointere, at finansministerens forslag giver en mulighed for øgede offentlige udgifter, medens det forslag, jeg er kommet med, giver mulighed for besparelser i de offentlige udgifter. Hvis finansministeren ville medvirke til at fremskaffe de tal, som er nødvendige for at belyse både de offentlige besparelser, der kunne blive tale om, og hvilket provenutab der eventuelt kunne fremkomme, kunne vi få spørgsmålet nøjere belyst. Jeg tror, en ny ordning på dette område kunne medvirke til nedsættelse af de offentlige udgifter og til placering af en stor del af den unge arbejdskraft, som snart kommer, således at denne arbejdskraft kunne komme i arbejde.

Endelig skal jeg anbefale, at man stemmer imod det af det ærede medlem hr. Alfred Jensen stillede forslag om motiveret dagsorden. Der kan ikke blive rimelig tid til at belyse det problem, som her er fremdraget, og jeg anbefaler derfor, at man stemmer imod dagsordensforslaget.

Poul Møller: Jeg har forstået på den højtærede finansminister, at han ligesom det ærede medlem hr. Niels Andersen vil være lydhør for en forhandling mellem anden og tredje behandling vedrørende begunstiggelse af opsparingen. Jeg vil be-

[Poul Møller.]

kræfte, at når udvalget ikke kunne få en forhandling med ministeren herom, skyldtes det, at forslaget fremkom den dag, da der var finanslovbehandling her i tinget; vi skulle samme dag afgive betænkning, og ministeren kunne altså ikke komme til stede i udvalget. Men jeg er glad for den forhandlingsvilje, der er givet udtryk for, og håber, at der også er noget indhold i den, når vi skal til at forhandle. Jeg forstod på det ærede medlem hr. Niels Andersen, at også han havde sympati for forhøjelsen af beløbet 200 kr., men at han befandt sig i en dobbeltstilling, idet han skulle være loyal mod sin makker, men også loyal mod sin overbevisning; så kan han se efter i grundloven, hvad han skal foretrække. I øvrigt vil jeg sige, at jeg ikke er bange for, at disse penge ikke skulle kunne fremskaffes. Den højtærede finansminister ønsker, at forslaget først skal have virkning i skatteåret 1959-60, så der er altså ikke tale om, at det kommer til at virke samtidig med, at vi har den hidtidige præmiering af opsparing.

Den højtærede finansminister sagde, at det ville være en katastrofe, hvis § 32 skulle falde ud af lovforslaget. Det vil den nu heller ikke gøre, for som vi har sagt, vil vi stemme for ligningslovsforslaget ved tredje behandling. Men vi håber ikke, at § 32 bliver vedtaget i den foreslåede skikkelse; vi håber, at vi under en ny udvalgsbehandling kan få lejlighed til at få lovforslaget ændret.

Det glæder mig, at finansministeren afventer og er glad ved, at der vil komme forslag til en skattereform også fra vor side. Men dernæst fremførte ministeren nogle lidt raillerende bemærkninger om, at det sidste gang tog 2-3 år for den borgerlige regering at nå frem til et skattereformforslag. Jeg synes, ministeren skal passe lidt på med den slags raillerende bemærkninger, for han ved ikke, hvor mange år det kan tage for ham i denne regering at nå frem til et skattereformforslag; vi ved,

at han ikke har noget i dag, og det kan godt trække ud. Dernæst fik vi at vide, at vi vil få lovforslagets afsnit I og II til julelæsning; så kan vi sige: glade jul, dejlige jull!

Endelig vil jeg opfordre til at stemme imod det kommunistiske forslag om motiveret dagsorden.

Axel Sørensen: Jeg skal anbefale, at man stemmer imod det af kommunisterne stillede forslag om motiveret dagsorden.

I anledning af de bemærkninger, der er fremsat vedrørende fradrag for huslig hjælp og fradrag for hustruindkomst, vil jeg blot sige, at man bør gennemføre princippet lige løn for mænd og kvinder; så vil mange af de problemer, der her er tale om, blive løst samtidig.

Niels Andersen: Jeg skal kun ganske kort anbefale at stemme imod det kommunistiske forslag om motiveret dagsorden.

I øvrigt vil jeg gerne sige til det ærede medlem hr. Poul Møller, at det for mig ikke så meget er et samvittighedsspørgsmål, om det skal være 200 eller 500 kr., men mere et spørgsmål, hvad der er hensigtsmæssigt, og hvad der rent praktisk er politisk gennemførligt.

Alfred Jensen: Der er ingen, der har afvist min begrundelse for en sådan skattelettelse, som jeg har talt om; hverken ordførerne eller finansministeren har gjort det. Finansministerens hovedindvending var den, at det var på et forkert tidspunkt, jeg udfoldede mine bestræbelser. Han mente, jeg skulle vente, til udskrivningslovsforslaget kom til behandling. Det er ikke min opfattelse, at vi bør vente med at gennemføre noget sådant, indtil udskrivningsloven kommer til behandling; tværtimod synes jeg, at når vi behandler forslaget om påligning af skat, bør vi tage i betragtning, om der skal gives lettelse til dem med de små indkomster. Jeg bemærkede mig da også, at finansministeren, da han hørte tale om at forhøje det skattefrie beløb for rente-

[Alfred Jensen.]

indtægter fra 200 kr. til 500 kr., spurgte, om man havde tænkt over, hvorfra der skulle komme dækning for provenutabet. Ja, det er vel rimeligt, at man, når man tænker på den slags forhøjelser, også må tænke på dækning af provenutabet, for så vidt man ikke ønsker at få skatteudskrivningsbeløbet sat ned. Det har mit parti som bekendt ikke noget imod.

Men jeg ved jo, at hvis vi venter, til udskrivningslovsforslaget foreligger, vil man spørge: hvor skal der blive dækning for provenutabet? Derfor mener jeg, det er rimeligt, at man allerede nu fastslår, at der skal ske en sådan nedsættelse af skattebyrden for de små indkomster, og når det er fastslået, kan regeringen, ministrene og finansministeren udarbejde den skatte-skala, som det så vil være muligt at udarbejde på det grundlag, der da foreligger.

Finansministeren (Kampmann): Det ærede medlem hr. Foged svæver i den vildfarelse, at fradrag ikke betyder udgifter for staten. Fradrag vil i høj grad betyde nedsættelse af skatteprovenuet, og det vil koste langt mere, end det ærede medlem forestiller sig. Derfor må jeg tilbagevise den påstand, at det ærede medlems forslag skulle være så billigt.

Til det ærede medlem hr. Poul Møller vil jeg blot sige, at nu skal han passe lidt på, hvad han siger, når han taler om skattereformen. Hvis det ærede medlem ikke skynder sig, kan det være, at den bliver gennemført, inden han når at komme frem med sine forslag, og derfor må jeg henstille til det ærede medlem, at han forsøger at påvirke disse forhandlinger. Jeg anbefaler ham snart at komme med disse forslag. Vi kom jo i gang under den forrige regering, vi er i gang i dag, og vi skal i gang igen i begyndelsen af det nye år, så det begynder måske at haste.

Til det ærede medlem hr. Alfred Jensen skal jeg bemærke, at jeg ved fremsættelsen af ligningsloven har sagt, at det merprovenu, der fremkommer, skal anvendes til nedsættelse for de små indtægter, således at dagsordenen er ganske unødvendig; her-til kommer, at dagsordensforslaget teknisk er udformet på en højst ejendommelig

måde, særlig for indtægter mellem 14 000 og 15 000 kr.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag om motiveret dagsorden af Alfred Jensen (se sp. 1483)
forkastedes med 151 stemmer mod 5.

Ændringsforslag nr. 2 om, at §§ 2-21, lovforslagets afsnit I og II, udgår,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, §§ 22 og 23, ændringsforslag nr. 3, § 24, således ændret, ændringsforslag nr. 4 og § 25, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 6
forkastedes med 93 stemmer mod 64.

Ændringsforslag nr. 5 om indsættelse af en ny paragraf
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 om, at § 26 udgår,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 om, at § 27 udgår,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9
vedtoges uden afstemning.

§ 28, således ændret,
vedtoges enstemmigt med 93 stemmer; 64 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 10 om indsættelse af en ny paragraf
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 og § 29, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 13
forkastedes med 93 stemmer mod 64.

Ændringsforslag nr. 12, § 30, således ændret, og § 31 vedtoges uden afstemning.

§ 32

vedtoges enstemmigt med 93 stemmer; 64 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 33

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 om, at § 34 udgår, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslagene nr. 15 og 16, § 35, således ændret, § 36, ændringsforslag nr. 17 og § 37, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 18 om, at § 38 udgår, forkastedes med 93 stemmer mod 64.

Ændringsforslag nr. 19 og § 38, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 20 om, at § 39 udgår, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 21, § 40 således ændret, ændringsforslag nr. 22 og § 41, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 23 om indsættelse af en ny paragraf vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 24 om, at § 42 udgår, vedtoges uden afstemning.

§ 43, ændringsforslag nr. 25 og § 44, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen.

(Første behandling findes i tidenden sp. 816, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 209).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Alfred Jensen, Ragnhild Andersen og Aksel Larsen:*

Til § 5.

1) Til paragraffen føjes følgende:

„I stk. 2, 1. punktum, forhøjes „200 kr.“ til: „500 kr.“

Stk. 3, 2. punktum, affattes således:

„Forhøjelsen og nedsættelsen kan højst udgøre 70 pct. af den udfundne skatteindtægt.“

Til § 10.

2) Til den foreslåede affattelse af lovens § 39 føjes som nyt punktum: „Der gives dog altid ved arbejdsløshed af mere end 30 dages varighed skattefrihed i en til ledighedens længde svarende periode.“

Til § 11.

3) Bestemmelsen om en ny affattelse af lovens § 42, stk. 1, 2. punktum, udgår.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Hans Knudsen): Det udvalg, der har haft ligningsloven til behandling, har samtidig drøftet den højtærede indenrigsministers forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen. Der har ikke om dette lovforslag været divergenser i udvalget, og det fremgik da også ved lovforslagets første behandling, at der faktisk var enighed om at gennemføre det, således som det var fremsat. Til anden behandling er der da også kun